

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Izpitna pola

Četrtek, 4. junij 2009 / 120 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca).

Izpitna pola vsebuje 9 strukturiranih nalog, od katerih jih izberite 7. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 126; vsaka naloga je vredna 18 točk.

V preglednici z "x" zaznamujte, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvih sedem nalog, ki ste jih reševali.

1	2	3	4	5	6	7	8	9

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z nič (0) točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 32 strani, od tega 2 prazni. Barvna priloga ima 4 strani.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

1. IKONOGRAFIJA – KRISTOLOŠKA

Slika 1

Slika 2

Slika 3

- A) Na slikah od 1 do 3 so predstavljeni različni motivi iz kristološke ikonografije. Na črto pod sliko zapišite, kako se posamezni motiv imenuje.

(3 točke)

- B) Opišite značilnosti motiva na sliki 2 (dve značilnosti).

(2 točki)

- C) a) Razložite motiv na sliki 1.

(2 točki)

- b) Imenujte antični motiv, ki je vplival na razvoj tega krščanskega motiva.

(1 točka)

- D) Povejte, katere osebe simbolično predstavljajo krilata bitja, ki obdajajo Kristusa na sliki 3.

(4 točke)

Slika 4

- E) Kristus na sliki 4 je upodobljen v okviru biblijskega motiva večerje v Emavsu. Navedite vsaj tri značilnosti, s katerimi je umetnik predstavil Kristusa in celoten dogodek.

(3 točke)

Slika 5

- F) Na sliki 5 vidite znan svetoписemski motiv. Poimenujte motiv in razložite vsebino.

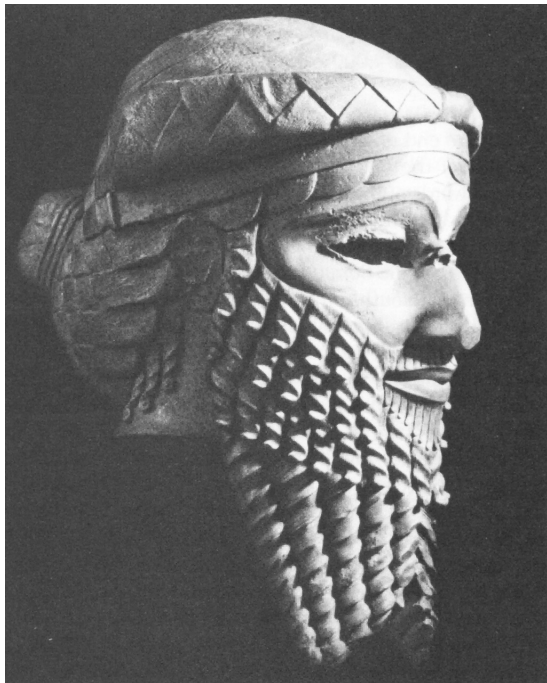

(3 točke)

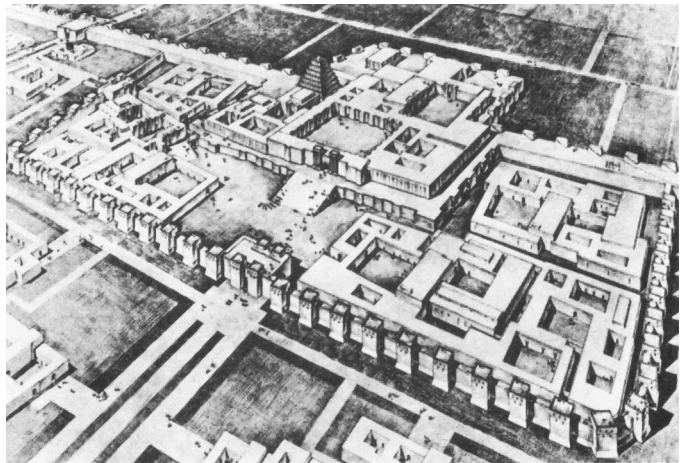
2. POZNAVANJE OBDOBJA

Slika 1

Slika 2

Slika 3

Slika 4

Slika 5

Slika 6

- A) Pomagajte si s slikami od 1 do 6 in imenujte civilizacijo oziroma kulturo, ki ji pripadajo predstavljeni spomeniki. Zapišite tri ljudstva, po katerih imenujemo posamezne stopnje razvoja likovne umetnosti te civilizacije oziroma kulture.

Civilizacija/kultura: _____

Ljudstvo 1: _____

Ljudstvo 2: _____

Ljudstvo 3: _____

(4 točke)

B) Po slikah 2 in 5 opišite glavne značilnosti vladarskega portreta tega obdobja (tri navedbe).

(3 točke)

C) Natančno si oglejte sliko 4. Na kratko opišite, kaj predstavlja prizor. Razložite vsebino prizora. Kakšen je bil njegov namen?

(3 točke)

D) Kakšne vrste arhitekturo prikazuje slika 3? Glede na sliko opišite glavne dele tega stavbnega kompleksa. (Tri navedbe.)

(3 točke)

E) Kateri del utrjenega obzidja prikazuje slika 6? Poimenujte mesto, kjer je reproducirana arhitektura nekoč stala. Kako so jo okrasili?

(3 točke)

F) Poimenujte spomenik na sliki 5 in opišite, kaj predstavlja upodobitev.

(2 točki)

3. POZNAVANJE OBDOBJA

Slika 1

Slika 2

A) Ob slikah 1 in 2 na kratko razložite tri glavne značilnosti rimskega portreta.

(3 točke)

B) Poleg oble plastike so rimski kiparji ustvarjali še v drugih kiparskih načinih – enega od njih vidite na sliki 3. Za katero kiparsko zvrst gre? Naštejte dva tipa spomenikov, na katerih se ta kiparski način največkrat pojavlja.

Slika 3

(3 točke)

Slika 4

- C) Na eni od stranic spomenika na sliki 3 je upodobljen isti prizor kot na spomeniku na sliki 4. Poimenujte ta prizor. Na kratko opišite zgodbo, ki je navdihnila ti dve upodobitvi.

(3 točke)

- D) V kateri slikarski tehniki je izdelan spomenik na sliki 4? Poimenujte dva slikarska načina, ki sta bila priljubljena v rimskem obdobju.

(3 točke)

Slika 5

- E) Tudi na današnje slovensko ozemlje se je iz vzhodnih delov cesarstva razširil nov kult. S pomočjo spomenika na sliki 5 navedite ime novega božanstva in razložite njegovo bistvo.

(3 točke)

- F) Imenujte vsaj tri slovenska mesta, v katerih najdemo spomenike rimske umetnosti.

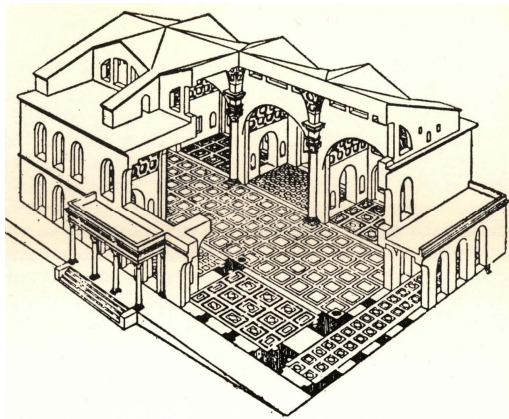

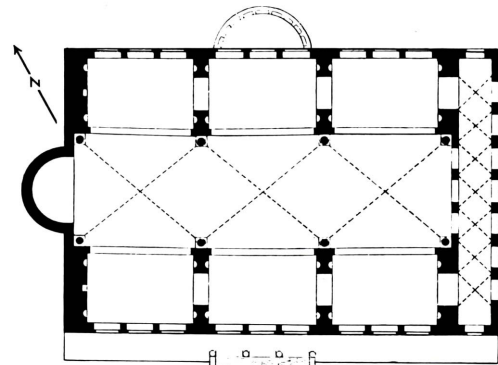
(3 točke)

4. POZNAVANJE ARHITEKTURNIH TIPOV

Slika 1a

Slika 1b

A) Poimenujte tip arhitekture na slikah 1a in 1b. _____

V katerem umetnostnem obdobju je nastal in kakšna je bila njegova funkcija?

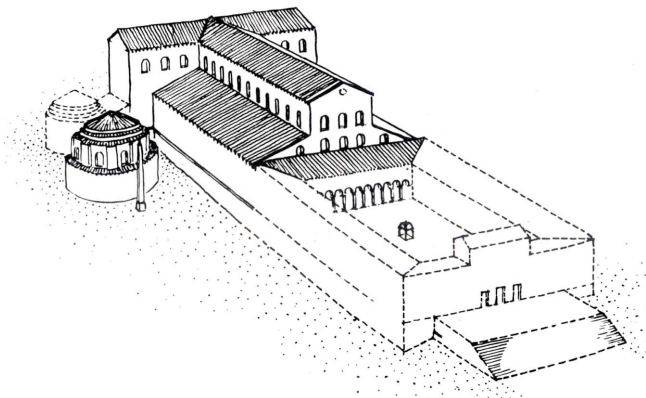

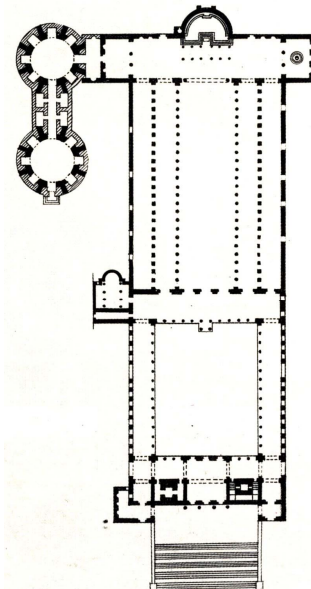

(3 točke)

B) Stavbni tip na slikah 1a in 1b predstavlja izhodišče za razvoj prvih krščanskih cerkva. Ob slikah 2a in 2b, rekonstrukciji prvotne cerkve sv. Petra v Rimu, zapišite štiri temeljne značilnosti.

Slika 2a

Slika 2b

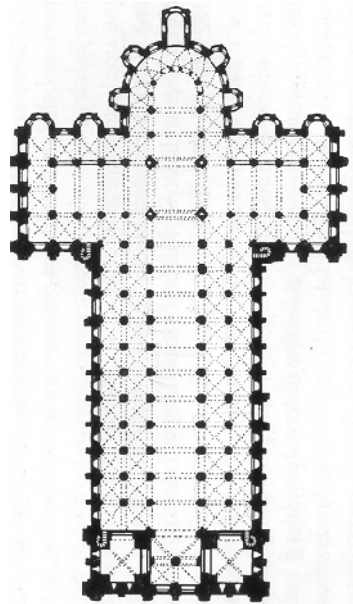

(4 točke)

Slika 3a

Slika 3b

Slika 3c

- C) V romaniki se longitudinalni stavbni tip cerkve spremeni. Naštejte tri temeljne arhitekturne novosti romanske sakralne arhitekture. Pomagajte si s slikami 3a, 3b in 3c.

(3 točke)

- D) Kakšen tip obokanja prevladuje v glavni ladji v romanskih cerkvah? Opišite ta tip obokanja. Pomagajte si s sliko 3c.

(2 točki)

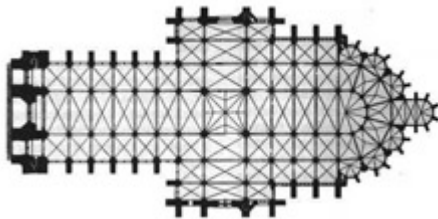
- E) Kakšna je simbolna vloga romanske cerkve, ki jo kaže tudi zunanost same stavbe?

(1 točka)

Slika 4a

Slika 4c

Slika 4b

- F) V katerem umetnostnozgodovinskem obdobju in v kateri deželi je nastal spomenik na slikah 4a, 4b in 4c?

(2 točki)

- G) Ob slikah 4a, 4b in 4c razložite značilnosti skeletne gradnje.

(3 točke)

5. PREPOZNAVANJE OBDOBJA

Slika 1

Slika 2

Slika 3

Slika 4

Slika 5

- A) Poimenujte umetnostnozgodovinsko obdobje, ki je predstavljeno s slikovnim gradivom, ter ga zemljepisno in časovno opredelite (s stoletji).

Obdobje: _____

Zemljepisna opredelitev: _____

Časovna opredelitev: _____

(3 točke)

- B) Ob slikah od 1 do 5 navedite tri slogovne značilnosti tega obdobja.

(3 točke)

- C) Kako imenujemo tip spomenika, predstavljenega na sliki 1? Navedite njegove značilnosti (dve navedbi).

(3 točke)

- D) Opišite, kaj je upodobljeno na sliki 3, in razložite sporočilo oziroma idejo tega dela.

(3 točke)

- E) V tem obdobju doživi pomemben razvoj tudi grafika. Poimenujte avtorja in grafični tehniki del, ki sta predstavljeni na slikah 4 in 5.

Avtor: _____

Grafični tehniki: _____

(3 točke)

- F) Izberite si eno od grafik (slika 4 ali 5), jo poimenujte in razložite njen ikonografski motiv.

(3 točke)

6. PREPOZNAVANJE OBDOBJA

Slika 1

Slika 2

Slika 3

Slika 4

Slika 5

Slika 6

- A) Na slikah od 1 do 6 so predstavljena kiparska dela iz Slovenije. Poimenujte to slogovno obdobje in ga časovno opredelite (s stoletji).

(2 točki)

- B) Oglejte si zlati oltar na sliki 1 in navedite tri značilnosti tega tipa oltarja.

(3 točke)

- C) V tem obdobju je umetnost na Slovenskem pod različnimi vplivi, kar se kaže zlasti na slikah od 2 do 6. Poimenujte obe deželi oziroma pokrajini na Slovenskem ter navedite evropska kulturna izhodišča, na katera se navezuje njuno kiparsko ustvarjanje.

(3 točke)

- D) Oglejte si kipe iz ljubljanske stolnice na sliki 2 in napišite, kdo so upodobljenci ter zakaj so postavljeni na to mesto.

(2 točki)

- E) Poimenujte avtorja in imenujte eno od njegovih del na slikah od 3 do 5.

(2 točki)

- F) S pomočjo slik od 3 do 5 navedite tri značilnosti avtorjevega ustvarjanja.

(3 točke)

- G) Poimenujte spomenik na sliki 6, mesto, v katerem stoji, in njegovega avtorja.

(3 točke)

7. SLIKARSTVO 19. STOLETJA

(Slike so v barvni prilogi.)

- A) V barvni prilogi (slike od 1 do 7) so predstavljene tri glavne slikarske smeri 19. stoletja. Poimenujte jih.

(2 točki)

Na podlagi slike 2 v barvni prilogi navedite tri oblikovne in vsebinske značilnosti smeri, ki ji delo pripada.

(3 točke)

- B) Na sliki 3 v barvni prilogi je značilen družinski portret. Katere odlike tedanje družbe in umetnosti je upodobil slikar (tri navedbe)?

(3 točke)

- C) Izmed slik od 1 do 4 v barvni prilogi navedite pri dveh slikah ime avtorja in naslov dela.

(2 točki)

- D) Napišite, kdo je avtor slike 5 v barvni prilogi, in razložite njeno vsebino.

(3 točke)

E) V čem se upodobitev krajine na slikah 6 in 7 v barvni prilogi razlikuje od krajine na sliki 1?

(5 točk)

8. ARHITEKTURA 19. STOLETJA

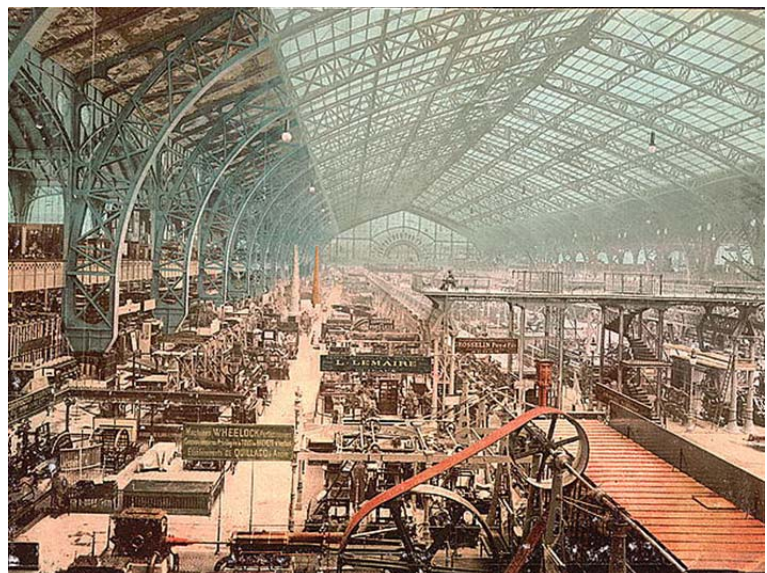
Slika 1

Slika 2

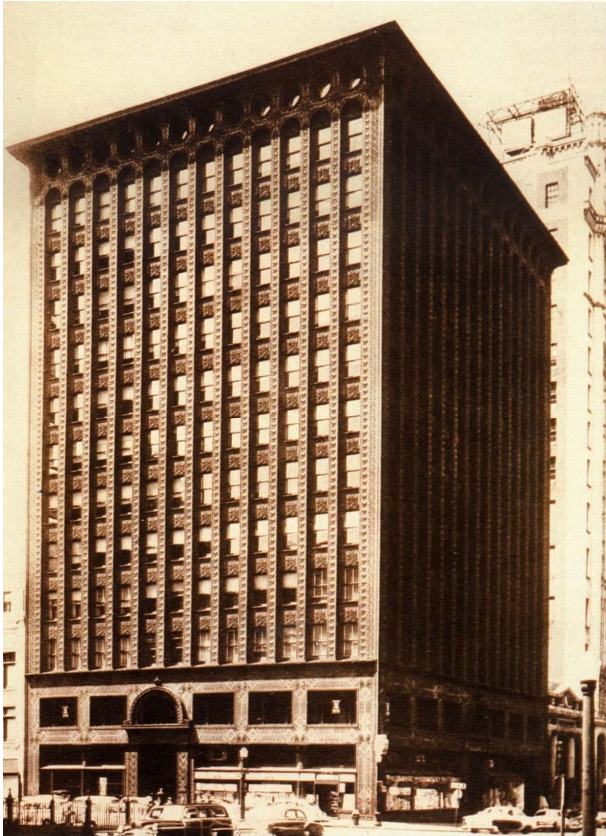

Slika 3

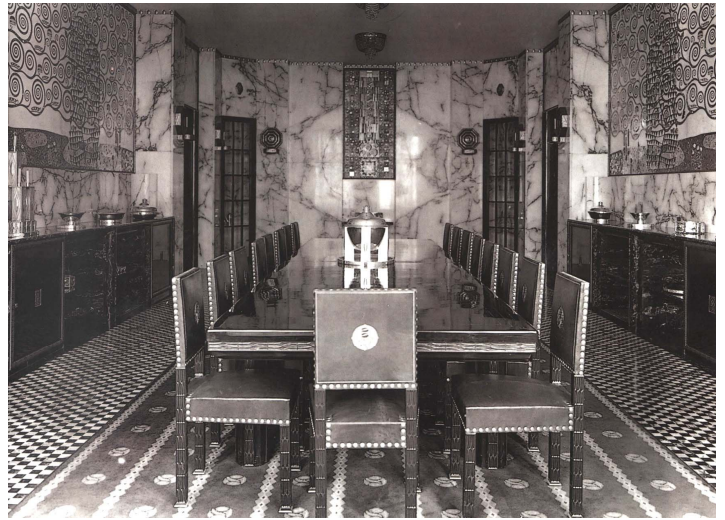

Slika 4

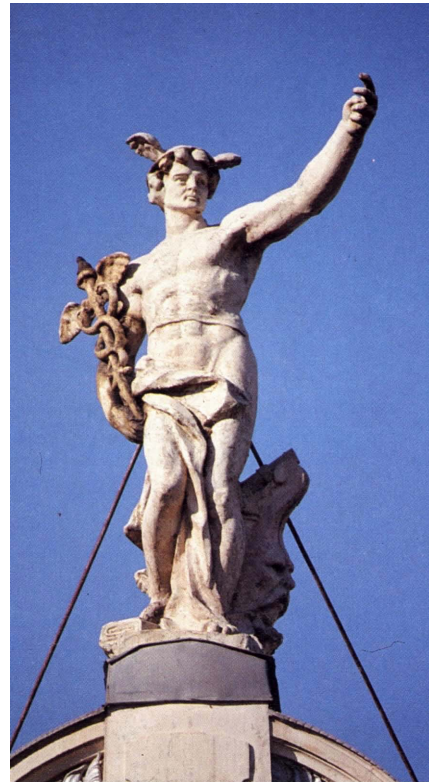
Slika 5

Slika 6

Slika 7a

Slika 7b

Slika 8

Slika 9

- A) Na slikah od 1 do 9 so predstavljena znana arhitekturna dela iz 19. stoletja, ki jasno kažejo na soobstoj različnih arhitekturnih slogov oziroma smeri v tem stoletju. Kateremu arhitekturnemu slogu pripadata stavbi na slikah 1 in 2? Razložite njegovo poimenovanje.

(3 točke)

- B) Oglejte si stavbo na sliki 1; poimenujte jo in opišite dve arhitekturni značilnosti – glede na slog, v katerem je zgrajena.

(3 točke)

- C) T. i. inženirska arhitektura je morala zadostiti novim družbenim in gospodarskim potrebam. Navedite nove tipe stavb. Pomagajte si z deli na slikah 3, 4 in 5.

(3 točke)

- D) Katera smer je predstavljena z deli na slikah od 6 do 9? Razložite pojem celostne umetnine v tem obdobju.

(3 točke)

- E) Ta smer se je uveljavila tudi na Slovenskem, še posebno je zaznamovala podobo Ljubljane. Oglejte si stavbo na sliki 7a in napišite, čemu je bila namenjena in kateri kip krasi vrh vhodnega pročelja (slika 7b).

Po katerem atributu ste prepoznali kiparsko upodobitev?

(3 točke)

- F) Poimenujte avtorja del na slikah 8 in 9 ter opišite dve značilnosti njegove arhitekturne govornice.

(3 točke)

9. AVANTGARDNA GIBANJA – DADAIZEM IN NADREALIZEM

(Slike so v barvni prilogi.)

- A) V prvi tretjini 20. stoletja se uveljavijo avantgardna umetniška gibanja. Opredelite pojem avantgarda in razložite vlogo manifesta v okviru avantgardnih gibanj.

(3 točke)

- B) Poimenujte vsaj tri avtorje predstavljenih avantgardističnih del v barvni prilogi:

Slika 8 in 9: _____

Slika 10: _____

Slika 11: _____

Slika 12: _____

(3 točke)

- C) Avantgardistični umetniki vpeljejo nove tehnike in nove oblike umetnostnega izraza. Ob posameznih delih v barvni prilogi poimenujte vsaj tri nove tehnike:

Slika 9: _____

Slika 11: _____

Slika 13: _____

Slika 15: _____

(3 točke)

- D) Dadaizem nastopa kot umetniški upor proti obstoječemu redu. Glede na sliki 8 in 9 v barvni prilogi zapišite, s kakšnimi prijemi se uprejo uveljavljeni umetnosti (tri navedbe).

(3 točke)

- E) Navedite tri vsebinske značilnosti nadrealističnega slikarstva. Pomagajte si s slikovnim gradivom v barvni prilogi.

(3 točke)

- F) Stane Kregar je po drugi svetovni vojni uveljavil na Slovenskem novo umetniško smer. Poimenujte jo in predstavite dve značilnosti. Pomagajte si s sliko 14 v barvni prilogi.

(3 točke)

Prazna stran